

ABSTRAKT PRÁCE V ČESKÉM JAZYCE

Institut promlčení je významným tradičním institutem soukromého práva, promítající vliv plynutí času na subjektivní práva. Jeho základní a po staletí téměř neměnná konstrukce obsahuje velké množství variabilních proměnných, které podléhají změně mimo jiné i v závislosti na směru, jímž se ubírá soukromoprávní, a v daném případě občanskoprávní, právní úprava jako celek. Právě tak nová úprava promlčení obsažená v NOZ je reflexí několika současných tendencí vývoje občanského práva.

Patrná je především tendence liberalizace projevující se mimo jiné posunem od kogentnosti směrem k dispozitivnosti. Tato tendence se v úpravě promlčení NOZ projevuje zejména možností odchýlit se na základě ujednání od zákonem stanovené délky promlčecí lhůty. Dalším trendem, jehož reflexi lze v úpravě promlčení NOZ pozorovat, je posílení ochrany osoby, jíž právo svědčí. Jeho výrazem je mimo jiné stanovení subjektivní povahy obecné tříleté promlčecí lhůty pro všechna promlčitelná majetková práva a podstatné prodloužení délky promlčecí lhůty objektivní.

Jelikož o změnách lze pojednávat pouze v souvislosti s dobrou znalostí měněného základu, autor této práce se pokouší o znázornění, analytický rozbor a hodnocení všech aspektů aktuálně platné úpravy občanskoprávního institutu promlčení s častým odvoláváním se na judikaturu. Při tom pravidelně poukazuje na změny, k nimž dojde účinností NOZ a tyto změny hodnotí. Práce se tak zaměřuje na účel institutu, okruh promlčitelných i nepromlčitelných práv, koncepci a charakter promlčecí lhůty a její délky, dále na okamžik, kdy tato lhůta začíná běžet, tzv. *actio nata*, opomenuty nejsou ani tzv. překážky způsobující stavení běhu této lhůty nebo právní skutečnosti, znamenající přerušování jejího běhu. Poslední kapitola je pak věnována úkonu, způsobujícímu právní účinek promlčení - námitce promlčení. Kontroverzními aspekty v souvislosti s tímto úkonem, jimž se autor podrobně věnuje, jsou především možnost jejího rozporu s dobrými mravy a časové hledisko jejího vznesení s přihlédnutím k režimu neúplné kasace.